

השניה? יש אומרים כדי שהטבעת הראשונה תסייע לשוחט לאחוז בה את רגלי הבהמה כדי שלא תתהפך⁽²⁸⁾.

ותמיד של בין הערבים, היה נשחט על קרן מזרחית צפונית, כי בין הערביים החמה זורחת מן המערב. וכדי שלא יפול צל הכתלים על מקום השחיטה, הרחיקו את התמיד לכיוון מזרח ככל היכולת.

ולא היה שוחט בטבעת הסמוכה למזבח אלא על הטבעת השניה. ופני השוחט וצואר הבהמה היו פונים באלכסון כלפי צד דרום מערב. שזריחת החמה בערב באה משם.

לסיכום: מסקנת הגמרא היא ש"שנים ליום" שנאמר בענין התמיד בא ללמד ששחיטת התמיד היתה כנגד היום. ואין ללמוד משם ששני הכבשים יהיו שוים.⁽²⁹⁾

ומוסיפה הגמרא: מוספין של שבת שנאמר

המזבח [במקום שהיו שם הטבעות], מפני שהחמה זורחת בבוקר מן המזרח בשיפולו של הרקיע, וכותלי העזרה היו גבוהים. והצל נופל כנגד הכותל המזרחי למרחוק. לפיכך הרחיקו את התמיד לכיוון מערב ככל היכולת, כדי ששחיטת התמיד תהיה כנגד אור היום.

[כלומר, שחטו את התמיד: כנגד "קרן צפונית" מפני שמקום שחיטתו בצפון. ושם היו הטבעות. "מערבית" — כדי שלא יהיה צל על מקום השחיטה].

ולא היה שוחט בטבעת הסמוכה ביותר למזבח, אלא על הטבעת השניה לה, המשוכה לצד צפון. ופני השוחט וצואר הבהמה היו באלכסון כלפי צד צפון מזרח, שמשם השמש באה בשחרית, כדי שתהיה השחיטה כנגד היום [כנגד השמש].

[ומאיזה טעם שחטו את הבהמה על הטבעת

מיצל עליה. וכן כתוב בתוספות הרא"ש.

29. א. קשה: הדין ששחיטת התמיד שהיתה כנגד היום, אינו נלמד מהמילה "שנים" אלא מהמילה "ליום" שיהיו כנגד היום! ונמצא שהמילה שנים עדיין מיותרת, ומדוע אין דורשים מכאן שיהיו שני הכבשים שווים?

ויש לומר: אילו לא נאמר "שנים" הייתי אומר שרק תמיד של שחר צריך להיות כנגד היום. מפניש הוא בא בתחילת עבודות היום. והוא עם זריחת השמש. אבל בין הערבים אין צריך כנגד היום. לפיכך נאמר "שנים ליום". [תוספות ישנים ותוספות רא"ש בשם הר"ר יוסף]. ועיין שיח יצחק על תוספות ישנים [ד"ה שנים ליום]. ותוספות ד"ה הא.

ב. פרשת התמיד נשנתה בתורה פעמיים

לכן התקין יוחנן כהן גדול שיעשו את הטבעות הללו. [רע"ב מידות ותמיד שם].

מקום הטבעות היה עשרים וארבע אמות על עשרים וארבע אמות. וארבע טבעות היו קבועים בארץ בששה סדרים [טורים] רש"י. [ובמשנה במידות שם יש אומרים שהיו שש טבעות בארבעה סדרים].

28. רש"י כתב סברא זו בשם "שמעתי" [עיין לשונן]. וכן כתוב ברבנו אליקים, בפירוש ראשון. [ועיין מה שהקשה על זה רבנו אלחנן, בתוספות ישנים ותוספות הרא"ש].

ותוספות כתבו, שהטעם שלא שחטוהו על הטבעת הסמוכה למזבח שמא יטיל גללים.

ותוספות ישנים כתבו, שבטבעת הסמוכה למזבח לא שחטוהו, מפני שהיה כותל המזבח